

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA ȘTIINȚE SOCIOUMANE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

CURRICULUM
la unitatea de curs
DIDACTICA ISTORIEI

Ciclul I – studii superioare de licență

<i>Codul și denumirea domeniului general de studii</i>	011 Științe ale educației
<i>Codul și denumirea domeniului de formare profesională</i>	0113 Pedagogie în învățământul primar 0112 Pedagogie preșcolară 0114 Formarea profesorilor
<i>Codul și denumirea specialității</i>	0113.1 Pedagogie în învățământul primar 0112.1 Pedagogie preșcolară 0114.10 Limba engleză

Autor:
Lidia PĂDUREAC, conf.univ., dr.

Bălți, 2022

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației
Proces-verbal nr. 1 din 10.09.2022
Șefa Catedrei BMF lect. univ., dr., Aurelia BEȚIVU

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Proces-verbal nr. 3 din 12.10.2022
Decana Facultății Șova conf. univ., dr. Ecaterina ȘOVA

Cuprins

I.	Argument (Conceptul disciplinei)	3
II.	Rolul unității de curs în formarea specialistului	4
III.	Competențe dezvoltate în cadrul cursului	4
IV.	Finalități de studii realizate la finele cursului	4
V.	Pre-rechizite	4
VI.	Administrarea disciplinei	5
VII.	Tematica și repartizarea orientativă a orelor	5
VIII.	Lucrul independent	6
IX.	Strategii de predare-învățare:	6
X.	Strategii de evaluare:	6
XI.	Chestionar Model de test pentru evaluarea finală	7
XII.	Bibliografie	7-8

Informații de identificare a disciplinei

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Denumire: Didactica istoriei

Catedra: științe socioumane și asistență socială

Codul și denumirea domeniului general de formare profesională: 011 Științe ale educației

Codul unității de curs în programul de studii: S1.05.O.141 - unitatea de curs se studiază la anul III de studii, semestrul V; este disciplină obligatorie de specialitate

Nr. de credite: 3 credite ECTS

Limba de predare: limba română

Informații referitoare la titularul cursului – PĂDUREAC Lidia dr., conf.univ.

Publicații: 1 monografie, 4 colecții de documente (editor), 3 suporturi de curs, circa 50 de studii și articole. <https://usarb.md/wp-content/uploads/2018/04/Padureac-Lidia-CV.pdf>

I. Argument (Conceptul disciplinei)

Transformările care au loc în societatea contemporană în mod inevitabil se răsfrâng și asupra sistemului de învățământ. Aplicarea metodologiei noului curriculum care cuprinde planuri de învățământ și programe școlare adecvate cerințelor europene devine un imperativ al timpului. Didactica istoriei ca disciplină de sinteză a conținuturilor istorice, disciplină obligatorie în cadrul trunchiului comun al curriculumului pentru formarea inițială a cadrelor didactice pentru clasele primare acumulează continuu o experiență considerabilă care trebuie cunoscută, valorificată și îmbogățită. Ea constituie o bază teoretică care orientează viitorul practician să reușească. Istoria, apreciată în istoriografie și drept carte de identitate a unui popor devine un punct de sprijin ce oferă certitudine și încredere tinerii generații.

Dezvoltarea pedagogiei a dus la introducerea noțiunii de didactică în sistemul conceptelor care țin de acest domeniu. Fenomenele și procesele istorice alcătuiesc substanța cu care operează didactica. Fără fapte și fenomene istorice didactica predării istoriei nu ar putea exista nici ca teorie particulară și nici ca didactică aplicată. Cu ajutorul didacticii, informația istorică este cuantificată, catalogată, pentru ca, ulterior, aceste date să fie prelucrate în conformitate cu logica didactică și transpuse într-o structură pedagogică, în așa fel încât, prin asigurarea accesibilității ea să poată deveni material de învățământ. Didactica predării istoriei are în vedere datele logicii, știința care studiază legile gândirii umane, ale gândirii științifice, operațiile logice și formele cunoașterii. Acordându-se atenția necesară atât selecționării certitudinilor istoriei, cât și comunicării cunoștințelor cu claritate, didactica poate fi concepută drept logica a predării și învățării.

În condițiile în care didactica are ca obiect de studiu perfecționarea procesului de predare-învățare de către viitorii profesori, tematica sa evidențiază următoarele aspecte: finalitatea studierii istoriei în școală, obiectivele pedagogice ale învățării și predării istoriei, conținutul învățământului istoric, metodele și mijloacele de învățământ, formele de organizare ale procesului de învățare a cunoștințelor, metodele și tehnicile de evaluare a rezultatelor școlare la istorie pentru clasa a IV, în funcție de obiectivele operaționale. Didactica predării istoriei aplică tehnologia didactică, concepută ca o sumă a metodelor și mijloacelor de învățământ, cu metode și tehnici de evaluare selecționate și organizate în funcție de obiectivele operaționale și de conținuturile de învățământ, în vederea atingerii acestora. Consecința o reprezintă faptul că profesorul de clasele primare va reuși să ajute elevii să cunoască, să înțeleagă, să conștientizeze cele mai importante evenimente, procese, fenomene din istoria neamului. Tehnologia educației are în vedere metodele, mijloacele, procedeele de predare adaptate la specificul istoriei ca obiect de învățământ pentru clasa a IV.

Istoria vizează atât latura cognitivă, cât și cea rațional-afectivă, contribuind la dezvoltarea cunoștințelor din toate sferile existenței sociale, a capacităților intelectuale ale elevului în concordanță cu cerințele vieții contemporane, cu progresele științifice. Alături de celelalte discipline, istoria: contribuie la stimularea interesului copiilor pentru trecutul neamului și le oferă posibilitatea de ași dezvolta gândirea critică și ași consolida sistemul de valori; oferă tinerii generației acele cunoștințe, concepții, atitudini, sentimente, care să o determine să acționeze cu discernământ, în vederea integrării ei în societate pe baza unor principii sănătoase.

Disciplina permite viitorului specialist să identifice soluții practice, adecvate, flexibile în formarea stilului de promovare a orelor în concordanță cu exigențele actuale ale învățământului. Cunoașterea metodelor, strategiilor didactice specifice orelor de istorie în clasa a patra va ajuta viitorul specialist să le selecteze pe cele mai eficiente și potrivite conținutului tematic în vederea creării la elevii de clasa a patra a reperelor fundamentale din istorie pentru a se putea orienta corect în timpul și spațiul istoric.

II. Rolul unității de curs în formarea specialistului

Didactica istoriei, fiind un curs universitar interdisciplinar, oferă viitorilor specialiști:

- concepte teoretice și sinteze vizând specificul metodelor și tehnicilor didactice la orele de istorie în clasa a IV;
- posibilitatea identificării și analizei celor mai eficiente exerciții, metode și tehnici care vor ajuta elevii să se orienteze în timpul și spațiul istoric. Disciplina Istoria este inclusă în curriculumul școlar pentru clasa a IV, astfel studenții de la specialitatea Pedagogie în învățământ primar trebuie să poată identifica metodele și tehnicile didactice potrivite pentru a ajuta elevii să-și dezvolte competențele specifice la orele de istorie.

III. Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

CP1.1. Identificarea și descrierea conceptelor, categoriilor, teoriilor, modelelor și principiilor de bază ale procesului educațional.

CP2.2. Explicarea și interpretarea etapelor de realizare a demersului investigațional.

CP3.4. Selectarea corectă a finalităților educaționale pentru diverse tipuri de demersuri educaționale realizate în învățământul primar și preșcolar.

CP4.3. Aplicarea și respectarea etapelor, algoritmului și regulilor de elaborare a proiectării didactice în demersul educațional în învățământul primar și preșcolar.

CP5.5. Elaborarea și aplicarea corectă în practica educațională în învățământul primar și preșcolar a metodelor și instrumentelor de evaluare.

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă.

IV. Finalități de studii realizate la finele cursului:

La finele studierii cursului studentul va fi capabil:

- să identifice bazele metodologice ale didacticii istoriei;
- să compare diverse tipuri de metode și tehnici didactice utilizate la orele de istorie;
- să argumenteze rolul metodelor interactive la orele de istorie;
- să coreleze iscusit conținutul tematic și metodele, tehnicile, strategiile didactice;
- să explice conținutul metodelor și tehnicilor didactice utilizate la orele de istorie;
- să elaboreze scheme tematice și tipuri de exerciții pentru orele de istorie;
- să formuleze discursuri tematice argumentate.

V. Pre-rechizite:

Pentru a se înscrie la acest curs studenții trebuie să finalizeze cu succes următoarele unități de curs „Pedagogia. Practica de inițiere”, Didactica generală, să dețină competențe/capacități privind studierea surselor bibliografice; organizarea informației în comunicări; capacitatea de analiză, comparare, generalizare a informației; să manifeste atitudine pozitivă față de profesia aleasă.

VI. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei în planul de învățământ	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore			Evaluare	
			Curs	Seminar	Labo- rator	Conți-nutul	Cre- dite
S1.05.O.141 (studii cu frecvență)	III	V	15	30		1. Evaluări curente 2. Lucrul independent: proiect didactic	3
S1.05.O.133 (cu frecvență redușă)	III	V	6	12		3. Evaluare periodică: test Evaluare semestrială (examen)k: test	

VII. Tematica și repartizarea orientativă a orelor

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs / prelegeri:

nr. d/o	Tema prelegerii	nr. de ore
1	Bazele metodologice ale didacticii istoriei. Conținuturi tematice la orele de istorie.	2
2	Sistemul de competențe și operaționalizarea obiectivelor la orele de istorie.	2

3	Tehnici didactice la orele de istorie. Metode didactice și exerciții pentru: înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului istoric; descrierea evenimentelor, proceselor, fenomenelor istorice.	2
4	Metode și exerciții pentru: înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului istoric; cunoașterea și interpretarea surselor istorice. Metodele grafice la orele de istorie.	2
EVALUAREA PERIODICĂ		1
5	Dezvoltarea gândirii critice la orele de istorie. Promovarea valorilor naționale la orele de istorie.	2
6	Tipurile de activități extra-curriculare.	2
7	Principii și tehnici de evaluare.	2
TOTAL ORE		15

**b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor
la seminar:**

nr. d/o	Tema seminarului	nr. de ore
1	Bazele metodologice ale didacticii istoriei.	2
2	Sistemul de competențe și operaționalizarea obiectivelor la orele de istorie. Tipurile de lecție.	2
3	Lucrul cu manualul, explicația.	2
4	Tehnici didactice la orele de istorie. Metode didactice și exerciții pentru: înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului istoric; descrierea evenimentelor, proceselor, fenomenelor istorice.	2
5	Metode și exerciții pentru: înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului istoric; cunoașterea și interpretarea surselor istorice. Metodele grafice la orele de istorie.	2
6	Lucrul cu harta la orele de istorie. Ghidarea lucrului independent	2
7	Metode și tehnici didactice de dezvoltare a gândirii critice la elevi în cadrul orelor de istorie	4
8	Avantajele și riscurile lucrului în grup	2
9	Fișiere audio și video la orele de istorie	2
10	Studiul de caz	2
11	Portofoliul elevului la orele de istorie.	2
12	Jocul didactic la orele de istorie	2
13.	Principii și tehnici de evaluare la orele de istorie	2
14.	Activități extra-didactice	2
TOTAL ORE		30

VIII. Lucru independent (45 ore):

- a) Studentul elaborează și prezintă câte un concept de oră publică la istorie în clasa a IV-a (simulare).
- b) Fiecare student elaborează și prezintă un proiect didactic pentru o lecție de istorie în clasa a IV-a

IX. Strategii de predare-învățare: prelegerea - discuție, seminarul, explicația, dezbateră, modelarea didactică, studiul de caz, studiul documentelor și al bibliografiei, prezentări în Power Point; înregistrări educative video și audio, consultații; diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual etc.

X. Strategii de evaluare: prezentări orale și în format electronic, rezumatul, comentariul, minieseuri, autoevaluarea, portofoliu, studiul de caz, test de evaluare dinamică, model de proiect didactic la istorie, test de evaluare finală. Evaluarea curentă se efectuează prin promovarea unei lucrări de control și aprecierea cunoștințelor studenților în cadrul seminarelor.

Evaluarea finală se promovează sub forma unui test (examen). (formula de evaluare 60 % reprezintă media evaluării periodice, evaluărilor curente, lucrului independent și 40% nota de la examen.)

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică prevederile *Regulamentului de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*, aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 1 din 26.08.2020 și a *Regulamentului cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs, activitatea de învățare a studentului, inclusiv activitatea individuală, finalitățile de studiu și competențele dobândite sunt verificate și apreciate pe parcursul semestrelor prin evaluări inițiale, curente, periodice, precum și în timpul sesiunilor de examinare prin evaluări semestriale, în conformitate cu Planul de învățământ.

Evaluarea inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă (continuă) se efectuează în cadrul orelor de curs (prelegeri), practice, de laborator, a seminarelor prin diverse modalități stabilite de către titularul unității de curs: chestionare, discuție, povestire, teste, probe de evaluare, referate, proiecte individuale/de grup, portofolii, studii de caz etc.

Notele obținute în cadrul evaluărilor curente se înscriu în registrul grupei academice. Numărul total minim al notelor pentru evaluările curente trebuie să fie cel puțin egal cu numărul de credite acordate unității de curs. Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs (prelegeri).

Studenții care au fost în imposibilitate de a participa, în termenii stabiliți prin Calendarul universitar, la evaluările curente, vor recupera aceste evaluări, conform dispoziției decanului și în baza unui orar special stabilit împreună cu titularul cursului.

Evaluarea periodică se realizează după promovarea a jumătate din orele preconizate pentru curs (prelegeri), conform graficului elaborat de decanat și aprobat de Centrul pentru Activitate Didactică. Responsabil de realizarea evaluării periodice este titularul unității de curs. Subiectele pentru evaluarea periodică reflectă conținuturile studiate în prima jumătate a orelor de curs (prelegeri) și sunt incluse în curriculumul unității de curs.

Forma de realizare a evaluării periodice (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Nota obținută la evaluarea periodică se înscrie în registrul grupei imediat după ultima oră (prelegere) realizată la unitatea de curs.

Studentii care au absentat nemotivat și cei care au obținut o notă mai joasă de 5 vor avea 2 sesiuni de reexaminare a evaluării periodice, conform graficului elaborat de decanat.

Studentii care au fost în imposibilitate de a participa la sesiunile de reexaminare periodică din motive întemeiate (caz de boală, participare la competiții / concursuri republicane și internaționale etc.), justificate prin acte confirmatoare (certIFICATE medicale, hotărâri, ordine, dispoziții etc.), vor avea posibilitatea să susțină evaluarea periodică conform unui orar special.

Evaluarea studiului individual al studentului ghidat de profesor include realizarea obligatorie a produselor incluse în prezentul curriculum la compartimentul „Activități de lucru individual”. Fiecare produs al studentului va fi notat, iar în registrul grupei academice se va include o singură notă (notă medie cu sutimi – în cazul notării mai multor produse).

Forma de realizare a evaluării studiului individual al studentului ghidat de profesor (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.) sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Evaluarea semestrială se realizează la finalizarea unităților de curs, fiind programată în sesiunea de examene, conform Calendarului universitar.

Forma de susținere a examenului (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora, se aprobă la ședința Catedrei de științe ale educației și se anunță studenților la începutul semestrului.

Subiectele pentru probele de evaluare se aprobă de către șeful catedrei și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin o lună până la sesiune. În baza subiectelor aprobate vor fi elaborate probele de examinare.

Sunt admiși la evaluarea semestrială doar studenții care au realizat integral cerințele pentru unitatea de curs respectivă. Studentul, a cărui medie a evaluărilor curente sau notă pentru lucrul individual din cadrul unității de curs este mai mică de „5” sau care a înregistrat evaluarea periodică organizată în cadrul unității de curs o notă mai mică de „5”, nu este admis la examenul semestrial de finalizare a unității de curs respectiv. De asemenea, nu este admis la evaluarea semestrială studentul care a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale.

Nota semestrială a unității de curs constituie 60% din nota generală a unității de curs pentru învățământul cu frecvență, iar în cazul învățământului cu frecvență redusă constituie 50%. *Nota semestrială* se calculează ca medie aritmetică dintre: media notelor obținute la evaluările curente; nota de la evaluarea periodică; nota / media pentru lucrul individual.

Rezultatele evaluărilor realizate în cadrul unității de curs sunt înscrise, la final de semestru, în borderou și în baza de date USARB. Titularul unității de curs va completa borderoul și va înscrie nota generală a unității de curs în carnetele de note.

XI. Chestionar

1. Explicați bazele metodologice ale didacticii istoriei.
2. Identificați modalități de operaționalizare a obiectivelor la orele de istorie.
3. Analizați tehnicile didactice utilizate la orele de istorie.
4. Elaborați și rezolvați exerciții referitoare la:
 - a) înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului istoric;
 - b) descrierea evenimentelor, proceselor, fenomenelor istorice;
 - c) înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului istoric;

- d) cunoașterea și interpretarea surselor istorice.
5. Identificați avantajele și dezavantajele utilizării metodelor grafice la orele de istorie.
 6. Identificați și caracterizați metodele de dezvoltare a gândirii critice la orele de istorie.
 7. Caracterizați metodele și tehnicile prin care se promovează valorile naționale la orele de istorie.
 8. Argumentați și caracterizați tipurile de activități extra-curriculare la orele de istorie.
 9. Explicați principiile și tehnicile de elaborare a testelor pentru evaluarea curentă și finală.
 10. Argumentați necesitatea lucrului cu manualul la orele de istorie.
 11. Explicați principiile de lucru cu harta la orele de istorie.
 12. Argumentați necesitatea ghidării lucrului independent.
 13. Caracterizați părțile componente ale Portofoliului elevului la orele de istorie.
 14. Explicați modalitățile de lucru cu sursele și izvoarele istorice.
 15. Enumerați și caracterizați tipurile de exerciții la orele de istorie.

Testul pentru evaluarea periodică / semestrială va fi formulat în baza temelor studiate cu referire la următorul conținut tematic din manualul de clasa a IV-a :

1. Întemeierea statului geto-dac. Regele Burebista.
2. Dacia romană. Decebal și Traian.
3. Întemeietorii țărilor române. Basarab I și Bogdan I.
4. Ștefan cel Mare și Sfânt, domnitorul legendar.
5. Întâiul unificator de țară: Mihai Viteazul.
6. Alexandru Ioan Cuza, domnul Unirii.

Model de test

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Test de evaluare finală la disciplina Didactica istoriei,
pentru studenții anului trei

nr. grupele _____

studentul _____

timp de realizare – 50 minute

Profesor: _____

Punctaj	0-1	2-4	5-8	9-14	15-18	19-24	25-28	29-32	33-36	37-40
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

APROB:

Șeful Catedrei ȘSAS

1. Continuați enunțul:

2 puncte

Portofoliul elevului pentru orele de istorie conține

2. Elaborați și rezolvați un exercițiu prin metoda cadranelor la tema „Domnia lui Alexandru Ioan Cuza” (**8 puncte**)
3. Elaborați și rezolvați Schema „Cauze – Consecințe” la tema: Întemeierea Țării Moldova (**8 puncte**)
4. Plasați pe axa cronologică două evenimente referitoare la Țara Moldovei în timpul lui Dimitrie Cantemir (**8 puncte**)
Prin tabelul tematic „**Etape; Evenimente; Consecințe**” prezentați Domnia lui Ștefan cel Mare (**14 puncte**)

XII. Bibliografie

Obligatorie:

1. Albulescu, I., Albulescu, M., *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane*, Iași, Ed. Polirom, 2000

2. Dinulescu, Constanțiu, *Didactica istoriei*, Craiova, Ed. Universitaria, 2007
3. Roită, Alice Ionela, *Didactica istoriei*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2012.
4. Pădureac L., Metode grafice în studierea istoriei // *Cugetul*, Chișinău, nr. 3, 2005, p. 62-64

Opțională:

1. Doțu, A, *Fișe tematice la orele de istorie*, Iași, Ed. Prim, 2008
2. Ardelean, Aurel, Mândruț Octavian, *Didactica formării competențelor*, Arad, Ed. Vasile Goldiș, 2012
3. Cerbușcă, P., *Manualul școlar din perspectiva formării competențelor/ Predarea istoriei. Îndrumar metodic pentru profesori*, Chișinău, 2010
4. Pădureac L., Orientarea axiologică a studenților în spațiul reformei învățământului// *Materialele conferinței științifice internaționale consacrate aniversării a 60-a Universității de Stat "A. Russo" din Bălți*. Ed. Presa universitară bălțeană, Bălți, 2005, vol. II, p. 142- 145.
5. Pădureac L., Portofoliul studentului – modalitate de evaluare la orele de istorie // *Probleme actuale a teoriei și practicii evaluării în învățământ*, *Materialele conferinței științifice cu participare internațională*, Chișinău, 15- 16 noiembrie 2007, p. 150- 153
6. Pădureac L., Ore universitare în ritmul reformei // *Didactica Pro, revistă de teorie și practică educațională*, nr. 5- 6, Chișinău, 2005, vol. II, p. 142- 145.